

N:o 23.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 April 1874, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring i gällande föreskrifter rörande förvaltningen af omyndiges egendom.

Genom de i detta ämne väckta motioner, hvilka från Andra Kam-maren blifvit till Lag-Utskottets behandling öfverlemnade, är föreslaget:

1:o af Herr *Sven Håkansson* (motionen N:o 101), »att förmyndare för de redbara penningar, han i sådan egenskap omhänderhar, icke skall af domstol kunna åläggas att i den årliga räkningen redovisa mer än fem procent ränta. Skulle möjligtvis denna ränta icke ens kunna erhållas, redovise då den ränta, som är gångbar i närmaste bankinrättning för der på deposition insatta medel;»

2:o af Herr *J. P. Nilsson* (motionen N:o 131), att Riksdagen måtte besluta en författning, så lydande:

»Det åligger förmyndare att af myndlings behållna egendom, der den ej är så ringa, att myndling må åtnjuta fattigvård, i ränte- och kapitalförsäkringsanstalt insätta en tiondedel med rätt att lyftas af myndling, då han myndig blifvit, eller dessförinnan, i händelse han dör, af hans rättsinnehafvare, och, i händelse han blifver å hospital intagen eller kommer i åtnjutande af fattigvård, af vederbörande hospital eller fattigvårdsstyrelse.

Förmyndare vare skyldig att första gången redovisning afgifves till gode män dervid öfvermyndlingens egendom foga bevis om fullgörande häraf; hvarom gode männen skola göra anteckning å det sammandrag öfver redovisningen, som bör till Rättens ordförande i stad och domaren å landet aflemnas.

I händelse förmyndaren låter komma sig till last försummelse härutinnan, eger domstolen, på anmälan af gode männen, vid vite förelägga honom viss tid för dess fullgörande;» samt

3:o af Herr *Pehr Pehrsson* (motionen N:o 175), att, med ändring af 4 § i Kongl. Förordningen den 24 September 1861, Riksdagen måtte för sin del besluta:

»att, då omyndig person vid omyndigblifvandet befinnes sakna all tillgång, förmyndaren må så länge detta förhållande fortfar varda befriad ifrån skyldigheten att årligen upprätta de i § 4 af Kongl. Förordningen den 24 September 1861 föreskrifna räkningar samt först vid myndlingens myndigblifvande vara skyldig att för förmynderskapet redovisa.»

Herr Sven Håkanssons framställning grundar sig på den förutsättning, att en förmyndare alltid skulle hafva laglig skyldighet att redovisa sex procent årlig ränta å den omyndiges medel. Detta är dock icke förhållandet. Jemte det 22 kap. 1 § Ärfda-balken innehåller den regel, att förmyndare bör värda barnagodset såsom sitt eget, är i 5 § af samma kapitel föreskrifvet, att han skall så förränta och förkofra myndlingens redbara penningar, som bäst och säkrast pröfvas. Här af är klart, att det åligger förmyndare att redovisa så stor ränta — hvarken mer eller mindre — å myndlingens penningar, som han med iakttagande af behörig omtanke verkligen kunnat betinga. Detta öfverensstämmer med all billighet och rättvisa, synnerligast som förmyndaren, enligt 23 kap. 5 § nämnda balk, för sitt bestyr njuter »den lön och vedergällning, som Rätten pröfvar skälig, utan han sig annorledes åtnöja låter.»

På grund här af får Utskottet värdsamt hemställa,

1:o att Herr Sven Håkanssons förslag icke måtte af Riksdagen bifallas.

Herr J. P. Nilsson har till stöd för sitt förslag huvudsakligen anført, att de för närvarande stadgade kontroller å förmyndares förvaltning

ej vore tillräckligt betryggande, hvadan ofta inträffade, att, till följd af förmyndares oredlighet och bristande vederhäftighet, omyndige förlorade sin egendom, samt att för den skull angeläget vore, att åtminstone en del af tillgångarne ställdes utom förmyndarens förfogande, på sätt förslaget innehåller.

Härvid får Utskottet erinra, att Riksdagen genom underdånig skrifvelse den 13 Maj 1869, under uttalande af den åsigt, att för hvarje domskrets, eller annat tjenligt område borde tillsättas en af lämpligt antal skicklige och vederhäftige personer bestående nämnd, till hvilken förmyndare hade att aflemna myndlingarnes medel, för att af nämnden handhafvas och utlånas, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes, med afseende å behovet af betryggande föreskrifter rörande förvaltningen af omyndiges medel, taga i nådigt öfvervägande, hurvida lämpliga bestämmelser i angifna syftningen må kunna meddelas, samt i sådant fall låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag i ämnet. Detta ärende är ännu beroende på åtgärd af Kongl. Maj:t. Vid sådant förhållande och då frågans lösning i enlighet med Riksdagens berörda skrifvelse torde vara att föredraga framför den af motionären föreslagna åtgärd, hvarigenom anmärkta olägenheten endast i en obetydlig mån blefve afhjelpat, ser Utskottet sig föranlåtet hemställa,

2:o att Herr Nilssons ifrågavarande motion måtte af Riksdagen lemnas utan vidare afseende.

Beträffande slutligen Herr Pehr Pehrssons förslag, enligt hvilket förmyndare, derest myndlingen är alldeles medellös, skulle befrias från den i Kongl. Förordningen den 24 September 1861 stadgade skyldighet att årligen till rätten eller domaren ingifva utdrag ur förmyndareräkningen med bevis att den blifvit för granskning aflemnad till vederbörande gode män eller kommunalnämnd, så vill väl synas, som fullgörandet af denna skyldighet i här afsedda fall skulle vara mindre behöfligt. Utan all betydelse är det dock icke, då derigenom förekommes, att en förmyndare skulle kunna undgå granskningsmännens kontroll i afseende på förvaltningen af medel, som genom arf eller annorledes tillfallit en förut medellös myndling. Emellertid och i afvaktan på den mera genomgripande lagförändring rörande förvaltningen af omyndiges medel, hvarom, till följd af Riksdagens här ofvan i andra punkten omförmälda underdåniga skrifvelse, förslag lär vara att förvänta från Regeringen, torde det icke vara lämpligt, att Riksdagen nu inlåter sig på en partiel förändring af jämförelsevis ringa vigt.

Utskottet hemställer derföre,

3:o att jemväl Herr Pehrssons motion måtte af Riksdagen
lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 7 April 1874.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

N:o 24.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 April 1874, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om vatten- och brödstraffets afskaffande.

Genom ifrågavarande, af Herr *Lars Ersson* inom Andra Kammaren väckta motion (N:o 127), som blifvit till Lag-Utskottet remitterad, är föreslaget

dels "att Riksdagen för sin del måtte besluta upphörandet af vatten- och brödstraffet från och med ingången af år 1875, samt att i dess ställe skall sättas enkelt fängelsestraff enligt den förvandlingsgrund som föreslås i 1871 års Lag-Utskotts betänkande N:o 8,"

dels "att Riksdagen måtte ingå till Kongl. Maj:t med en skrifvelse att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga den förändring i krigslagstiftningen, att vatten- och brödstraffet ur krigslagarne måtte utgå."

Frågan om vatten- och brödstraffets afskaffande har länge stått på dagordningen. Redan för omkring 40 år sedan utdömdes det såsom för-